

До
Съдийската колегия на
Висшия съдебен съвет

0CC-692

15.11.2021

Д О К Л А Д

от Майя Русева, съдия във Върховен касационен съд
член на Консултативния съвет на Европейските Съдии /CCJE/

Уважаеми Дами и Господа,

Във връзка със задължението ми да информирам регулярно Висшия съдебен съвет за дейността си в Консултативния съвет на Европейските съдии, заявявам следното:

През периода 4.11.20г. - 6.11.20г. чрез видеоконферентна връзка се проведе двадесет и първото пленарно заседание на Консултативния съвет на европейските съдии /CCJE/, в което участвах.

Основната задача на форума бе приемане на Становище (двадесет и трето по ред) на вниманието на Комитета на Министрите на Съвета на Европа, озаглавено "Ролята на асоциациите на съдиите за поддържане независимостта на съдебната власт". Проектът бе изготвен от работна група и експерт на база предварително попълнени и изпратени от членовете на CCJE въпросници и, след обсъждане и внасяне на съответни изменения и допълнения, бе приет.

Становище №.23, като се опира на изброените в него инструменти на Съвета на Европа и органите му, предходни Становища и документи на CCJE относно обсъжданата тема, изяснява ролята и значението на асоциациите на съдиите и дължимото отношение на държавите-членки към тях. Консултативният съвет отбелязва, че в Европа съществува голямо разнообразие от съдийски сдружения - предвид целите, които си поставят, броя членове и изискванията за членство. Общото между тях, обаче, е, че всички те са самоуправляващи се, нестопански организации, с доброволно членство - чиято най-важна цел е да защитават независимостта на съдиите, да обезпечат техния статут и осигурят адекватни условия на работа. По този начин съдийските асоциации подпомагат и насърчават върховенството на закона. В Становището е посочено, че асоциациите трябва да са тясно въввлечени във всички усилия за съдебни реформи, желателно е да имат възможност да преценяват и коментират бъдещо законодателство по въпроси, свързани със статута на съдиите и администрацията на съдилищата; обучението и етиката са също важни полета за тяхната изява. Отразено е, че диалог между администраторите на съдилищата и

асоциациите, основан на откритост и взаимен респект за техните съответни роли, би допринесъл за ефективността на съдебната система и реформирането ѝ. Същевременно асоциациите са в добра позиция и за информиране на медиите и обществото като цяло за значението и дейността на съдебната власт и съдиите. Чрез своята роля и работа асоциациите могат да имат решаващ принос за функционирането на съдебната система и върховенството на закона.

В Становището се подчертава, че съдийските сдружения следва да избягват ориентиране на дейността им според интереси на политически партии и кандидати за политически служба и не следва да се въвличат в политически въпроси. Дейността им трябва да е ограничена само до полето на техните цели. Асоциациите следва да бъдат структурирани по демократичен начин. Финансирането им и процеса на вземане на решения трябва да е прозрачен поне за членовете им.

Отделя се внимание и на международните аспекти във връзка с дейността на сдруженията на съдиите. Посочено е, че съдийските асоциации улесняват трансграничното сътрудничество; те се сдружават и на европейско ниво чрез редица европейски асоциации и организации, а последните играят важна роля в промотирането и опазването на европейските ценности и европейските правни стандарти в сферата на върховенството на закона и човешките права. Затова националните и международните власти следва да обръщат надлежното внимание на работата на такива асоциации. Европейските институции трябва да разчитат на и използват опита и становищата, които асоциациите събират от различните държави членки и съдебни системи.

Отразено е, че Консултативният съвет намира за силно желателно във всяка съдебна система да съществува поне една съдийска асоциация, като съдиите не могат да бъдат задължавани да разкриват членството си в съдийски асоциации. Набляга се върху необходимостта държавите-членки да осигурят условия правото на съдиите да образуват асоциации и правото на свобода на изразяването да могат да бъдат ефективно упражнявани, респективно да се въздържат от всякакви интервенции, които могат да нарушат независимостта на съдийските асоциации.

Становището включва следните секции: 1/ Въведение; 2/ Обхват на Становището; 3/ Международна и Европейска рамка; 4/ Смисъл и цели на асоциациите на съдиите; 5/ Как асоциациите могат да постигнат целите си – а/ в рамките на съдебната власт; б/ във връзка с другите власти в държавата; в/ взаимодействие с обществото като цяло; 6/ Какво е необходимо за изпълнение на основните задачи на асоциациите - а/ основни принципи; б/ специално положение на съдиите; в/ ресурси и управление; г/ вътрешна структура; д/ връзки с политически партии; е/ асоциации на съдиите и трейдюниони; 7/ Статут, цели и роля на международните асоциации на съдиите; 8/ Как държавите-членки следва да се отнасят с асоциациите на

съдиите; 9/ Изводи и препоръки.

На пленарното заседание бе взето решение през 2021 г. да бъде прието Становище относно еволюцията на съдебните съвети и тяхната роля за независима и безпристрастна съдебна система. Предстои изготвяне на въпросник във връзка с работата по следващото Становище и съответно обезпечаване на отговори на работните езици от членовете на ССЈЕ. Аз бях включена в работната група за изготвяне на проекта за Становище.

Предвид задължението на държавите-членки за предприемане на действия за систематичен превод на Становищата на Консултативния съвет на Европейските съдии на съответните национални езици и разпространението им сред възможно най-широк кръг от съдии, юристи, органи със съответна решаваща компетентност, следва да се предприемат мерки в тази насока и се извърши необходимото от Висшия съдебен съвет и Министерството на правосъдието за обезпечаване на официален превод на последното Становище /№.23/ за ролята на асоциациите на съдиите. Към настоящия момент на български език са преведени всички приети досега Становища и Магна Харта и те са на разположение на интернет страницата на ССЈЕ предвид предоставянето им от мен след обезпечаване на превода им.

Настоящият доклад предоставям след изчакване на необходимото време за финализиране и техническа обработка на окончателната версия на Становище №.23 и официалното му разпространение. Към доклада представям попълнения от мен на английски език въпросник, своевременно изпратен във фазата по подготовката на Становището, и текста на Становище №.23 на хартиен носител на английски език.

Приложение:

1. Въпросник във връзка с изготвянето на Становище №.23 на ССЈЕ за ролята на асоциациите на съдиите;
2. Становище №.23 на ССЈЕ „Ролята на асоциациите на съдиите за поддържане независимостта на съдебната власт“.

6.01.2021 г.

гр.София

С уважение:

/Майя Русева
съдия във Върховен касационен съд/